

Det kongelige danske geografiske Selskab.

det første Møde i Vinteren 1893—94 holdt Dr. phil. *J. Østrup* Foredrag om kulturhistoriske og topografiske Iagttagelser fra Egnen omkring Palmyra.

I det andet Møde holdt Kaptajn i Flaaden *A. Hovgaard* Foredrag om Polarforskningens nuværende Standpunkt.

I det tredje Møde holdt Premierløjtnant i Flaaden *V. Garde* Foredrag om sin Vandring 1893 paa den grønlandske Indlandsis, hvorefter Dr. phil. *K. Rørdam* meddelte nogle Oplysninger om geologiske Forhold i Kjøbenhavns Omegn med særligt Hensyn til de ved Frihavnens Udgravning iagttagne Forhold.

Om Erhvervs- og Befolknings-Forholdene i Grønland.

Af *Carl Ryberg*, Kontorchef i den Kgl. grønlandske Handel.

II.

I Tidernes Løb er der skrevet Adskilligt om Befolkningsforholdene i Grønland, og de fleste Forfattere have, saavidt mig bekjendt, set alt Andet end lyst paa Forholdene i vort fjerne Biland, ja, enkelte have endog paastaaet, at det grønlandske Folk var viet til Undergang, at Befolkningen aftog i synlig Grad o. m. m. Dr. Fridtjof Nansen siger saaledes i sin Bog, betitlet „Eskimoliv“, Kristiania, 1891, S. 276, efter at have anført forskjellige Tal til Støtte for sin Paastand, at: „Dette Samfund (det grønlandske) sejler med Lig i Lasten“.

Uden her at ville indlade mig paa en Kritik af den sidstnævnte Forfatters Udtalelser om Grønland og grønlandske Forhold i det Hele taget, skal jeg i det Følgende søge at skaffe Opklaring paa, hvorvidt Befolkningsforholdene i Grønland virkelig ere saa fortvilede, som af Dr. Nansen anført, og jeg kan da begynde med at udtale, at det heldigvis ikke staaer saa galt til med disse, men at man tværtimod tør se Fremtiden imøde med fuld Fortrøstning til, at det grønlandske Samfund nok vil bevare sin Tilværelse.

Her maa det imidlertid ikke lades ude af Betragtning, at blandt en Befolkning som den grønlandske med mindre heldige hygieiniske og sanitære Forhold, der ere en nødvendig Følge af Klimaet og af Befolkningens Erhverv som Jagtfolk, og som navnlig

fremtræde i Husenes mindre renlige Tilstand og Befolkningens Evne og Tilbøjelighed til at sætte sig ud over Alt, hvad der kan henføres under fornuftig Levevis, maa Epidemier, naar de først optræde, kræve et ret betydeligt Mandefald. Særlig gaaer det her som maaske ogsaa andre Steder ud over Børn i den spæde Alder; men forevrigt pleje Epidemier ikke at spørge om Alder og Kjøen, men bortrive uden Hensyn Unge og Gamle, Mandfolk og Kvinder. Omendskjønt det grønlandske Samfund i den af mig her behandlede 31aarige Periode (1861—1891) har været hjemsøgt af adskillige, ja, endog af flere alvorlige Epidemier, har det dog bevist, at det er sejt og levedygtigt.

Allerede i Egedes Tid var Grønland hjemsøgt af en epidemisk Sygdom, Kopperne, der antages at have krævet 2 à 3000 Ofre blandt den indfødte Befolkning; i 1782—85 skal der have hersket en pestagtig Epidemi i en stor Del af Sydgrønland, under hvilken mange døde; i 1800 optraadte Kopperne atter i Egedesmindes og Holstensborgs Distrikter og krævede c. 350 Ofre, og endelig herskede der i Aarene 1805—06 atter en Epidemi, ledsaget af Misfangst og Hungersnød. Optraeden af Epidemier kan saaledes ikke siges at være noget særligt Nyt i Grønlands Historie, men heldigvis har Landet i den nyere Tid været forskaanet for saa fordærlige Farsoter som de nysnævnte. Den Sygdom,